

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám 2 krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1908. MÁJUS 23.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 119. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjszabás szerint.

Idb. Rakovszky György

A vármegyei közéletnek és egy előkelő abauji familiának mély gyásza van. Tegnap délután hosszas szenvedés után kilehelte nemes lelkét idősb Rakovszky György. Az aggkor sulya alatt már régebben megroppant egykoron deli szervezete, lelke, ez a kristályos tiszta fehér lélek azonban megőrizte üde fiatalságát mind halálig. A régi rómaiakra emlékeztető volt Rakovszky György öregsége. Egy új emberöltő nőtt fel körülötte, az ő fiatalságának osztályosai már jobbára mind elvándoroltak az örök nyugalom békés kriptái alá, ő itt maradt a fiatalok között is lélekre legfiatalabb.

És hogy itt maradt, jelenléte nemcsak a kornak megillető tiszteletet parancsolt, hanem egyénisége kiváló tulajdonaival díszte volt a megye társadalmának. Hét évtizeddel roskadozó vállán, inkább beteg, mint ép egészségben, a fiatallelkű öreg ott akart lenni, amikor az erős, a szívós szervezetű ifjú férfiakat is megviselte az izgalom. Ott akart lenni és ott is volt, abban az időszakban, amidőn Abauj-Torna vármegye törvényhatósága az alkotmánytípró támadások ellen, az egész ország bámulatát kiérdemelt bátorsággal védekezett. Botra támaszkodott szervezete, lelkének azonban nem kellett támasz. Röpült az üdén a magasba, a szabadság napja felé s röp-tének heve másokat is lelkesített.

Az ilyen törzsnek sarjadéka csak nemes lehet, mint az öreg tölgynek ága. Az ő szívének-lelkének hajtása, ami egyik büszkeségünk, a bánatosan megtört fiú: Rakovszky Endre. Gyermekai közül ő áll hozzánk a legközelebb, a többi is mind talentumos, kimagasló tagja a magyar közéletnek. Családjával ez az elpihent, nemes lélek értékes örökséget adott az országnak. Fiai a magyar tudás, szorgalom és uri karakter becses értékei.

Idb. Rakovszky György évtizedeken át jelentékeny pozíciót foglalt el a megyében. Két cikluson át a garbócz-bogdányi kerületet képviselte az

országgyűlésen s mindenha lankadatlan ügybuzgósága tagja volt a megyei törvényhatósági bizottságnak. Bölcs, nyugodt és szép életet élt, sok tiszta magot vetett s megadatott neki, hogy a dus aratás kalászaiban is megfűrösse örvendő szívét. Magyar érzelmeiben hajthatatlan, megalkuvást nem ismerő ur volt, akinek acélos honszeretete nemes hévvel fog megmaradni ugy kegyeletos emlékezetünkben, mint fiainak cselekedetében.

Nagyrákói és kelemenfalvi idb. Rakovszky György földbirtokos, Abauj-Torna vármegye törvényhatósági bizottságának tagja és garbócz-bogdányi választókerületének 1877—1887. években volt országgyűlési képviselője tegnap délután hosszu szenvedés után elhunyt. A délelőtti órákban még Fischer-Colbrie Ágost dr. kassai megyés püspöktől felvette az utolsó szentséget s nemes szíve déli 1 órakor megszűnt dobogni. Rakovszky György 71 évet s második nejevel született Szmracsányi Itonával 36 évi boldog házasságot élt. Első nejétől származó gyermekei: ifj. Rakovszky György földművelésügyi miniszteri tanácsos és dr. Rakovszky Endre belügyi miniszteri tanácsos, Kassa és Abauj volt főispánja.

Élő özvegyén kívül, második házasságából származó gyermekei közül: Rakovszky István cs. és kir. kamarás huszárcapitány, Rakovszky László cs. és kir. kamarás honvédhuzárszázados, Rakovszky Jenő cs. és kir. kamarás honvédhuzár főhadnagy, Rakovszky Mária, Rakovszky Anna és Rakovszky Zsófia, férjezett Ghyczy Béláné gyászolják.

Idb. Rakovszky Györgyöt szombat délelőtt fél 10 órakor temetik Kassáról Osvára szállítva, ott ugyanaznap délután a család temetkezési helyéül szolgáló templomkertben fog örök nyugalomra helyeztetni.

Nagy nap a városházán.

Kassa város törvényhatósági bizottsága tegnap délután Szalay László főispán elnökle alatt tárgyalta az új városi szervezetet és a fizetésrendezést. A sima és csöndes lefolyású közgyűlés lényegtelen módosítások után, a Napló által már közölt formában elfogadta ugy a szervezetet, mint a fizetésrendezést.

Háromszáznál több paragrafus, mely sűrű szakaszokra oszlik, a szakaszok pedig bekezdésekre; ehhez való 8—10 különböző tabella, összehasonlító táblázat, szemléltető kimutatás, városi szervezetnek ez már egy-

magában elég. Az idők során azonban folyvást módosítottak az eredeti javaslaton és a sok toldás-foldás, utánairás és kiigazítás következtében végre oly zavaros lett a különben is bonyodalmas ügy, hogy mire tegnap délután a szervezet tárgyalásáig jutottak, ember kellett hozzá, aki ebben az akta labirintusban kiigazodni tud.

Egy unatkozó statisztikus állítólag kiszámította, hogy a szervezet nyomtatási költségeiből, akár Arany János diszkiadása is kifutotta volna, vagy ami ennél realisabb, az árán egy-két tisztviselő koldusul honorált fizetése nyert volna méltányos javítást.

Vita természetesen alig volt. Eltekintve Maléter izólátan álló komoly felszólalásától, Kosztka József mókázta végig a közgyűlést. Illetve, mókának vették felszólalását, ami szintén jellemzi közgyűlésünk színvonalát. Igaz, hogy Kosztka jobbra aprólékosságon lovagolt s az elefántok között szunyogra vadászott, volt azonban egy odavetett módosításának mélyreható alapja is, az, melyben az orvosi etika szempontjából kifogásolta, hogy a rendőri felügyelet alatt álló nők egészségügyi vizsgálata után a tisztviselők két koronákat szedjenek. A főváros ennek a csunya rendszernek már véget vetett, amennyiben az államrendőrség junius hó elsejétől díjtalanul gondoskodik az egészségügyi vizsgálat alá rendelt nők orvosi vizsgálatáról. Kassán is el kell törölni a vizsgálati díjat. Még egy tisztviselő orvosi válság árán is.

Nem akarunk hazabeszélni, mégis konstatálnunk kell, hogy pokolian humoros volt az a mód, ahogy a polgármester a nyilvánosság kitessékelését indokolta. A szervezett egy pontja ugyanis kimondja, hogy az albizottságok üléseihez a nyilvánosságnak nincs semmi köze. Oda künn tágasabb. Se polgár, se sajtó, mint a nyilvánosság rendszerinti képviselője nem ütheti oda az orrát, hol a városatya urak tanácskoznak. Ők tudják mire jó a titkolódzás.

Mert minket, ujságírókat, igazán nem veszélyez a zárt ajtó. A kulcslyukhoz sem tapasztkjuk fülünket, kémeket se rejtünk az iratszekrénybe, mégis megtudunk mindent, ami a városházán két titok peesétje alatt végbe megy. Receptje ennek az eljárásnak ami privát dolgunk. Csak azért hangsúlyoztuk, hogy nekünk igazán Hekuba az egész titkolódzás. Sőt vannak ujságírók, akik nagyon hálásak érte, amiért nem kell minden vitát végig hallgatniok. Ezek félnek a szenatóriumtól. Am a mód, ahogyan Eder polgármester, (akit az Isten új rendezett fizetésében soká éltessen) a nyilvánosság kirekesztését indokolta, az igazán kacagató. Nem volt, mert nem is lehetett semmi komoly érve, hát ugy vágta ki az adut, hogy a bizottságok tanácskozása nem érdekelheti a nyilvánosságot, mert ott nem határoznak — csak előkészitenek.

Szenzációs tavaszi szövetségünk SCHÜTZ és Tsa

angol uri-szabó céghez

Kassa, Kossuth Lajos-utca 2.

érkeztek

Csak? Hiszen a tálalásnál sokkal érdekesebb, hogyan főzik az ételt. Mikor már elkészítették, bajos visszacsínálni, javítani rajta. A jó szakács nemcsak a főztjével, hanem a konyhájával is dicsekedni szokott. Furcsa konyha az, ahová bekukkantani nem szabad. Rendszerint sok gyomorbeteg okoz. Várjunk csak, hány ember gyomrát fogja megülni a városházai zárt konyha titokban készített főztje?!

*

A közgyűlésen Szalay László főispán meghonosította a parlamenti rendet. Világosan pártatlanul, pompás energiával, fegyelműve vezetői a tanácskozást. Ez némelyeknek, akik a régi kupaktanács rendet visszaisíriák, megszokni nagyon nehezebbre esik. A polgármester, Stekker Károly is — sommás elintézését szerettek volna. Az elnök azonban el nem tért komoly elvétől s bámulatos precizitással vezette végig a bonyodalmas tárgyalást. Felszólalhatott, akinek volt mondani valója. Arról persze az elnök nem tehet, hogy kevesen éltek ezzel a joggal. Némely ügynek az a természete, hogy mint a malomkő ránehezedik a tucat-elmékre és beléjük fojtja a szuszt. Nem csoda aztán, hogy megkönnyebbülten sóhajtott fel egy csomó városatyá, amikor a közgyűlés véget ért.

*

A statisztika ravasz találmány. Legtöbbször bunkósbotnál is kegyetlenebbül sujt. Maléter, mint aféle kultürember statisztikával csépelte ki a fizetés rendező javaslatot. Először is visszaidézte a régi rendet. Akkor az volt a divat, hogy a kisebb fizetésű emberek kaptak 15% pótlékot, az 1600 koronán felüli fizetésű tisztviselők pedig 10% drágasági pótlékot. Ez helyettesítette a fizetésrendezést. Most, hogy elkészült a végleges fizetésjavítás, egy kis statisztikát csinált, hogy az egyes tisztviselők javadalma-zása minő percentuális arányt képvisel a többi fizetéshez viszonyítva. A Maléter-statisztika szerint a polgármester fizetése 23, a tanácsosoké 24, az árvaszéki ülnöké 16, a főszámvevőé 9, a pénztárosé 8, a számtisztéké 4, az adótisztéké 3 százalék javulást mutat. A szolgálknál ellenben alig üti meg a 0,9% ot, sőt egyes szolgálk fizetése egyenesen csökkent. A nagy aránytalanságok arra indították, hogy a tanácsosok fizetésének leszállítását indítványozza. Egy szóval se többet! Pedig mi már azt kezdtük hinni, hogy amit a nagyoktól sokallott, azt a kisembereknek szánta. Nem úgy történt. De úgy se történt, ahogyan ő gondolta.

*

Az indítványok között figyelemreméltó volt *Neuwirth* Elek felszólalása. Közegészségügyi hivatal felállítását sürgette, melyben az orvosok a mostani időnél többet töltenek, persze olyan fizetéssel, hogy érdemes legyen nekik a magánpraxis rovására hivatalosan működni. Indítványát a közgyűlés elfogadta s utasította a tanácsot, hogy az egészségügyi hivatal tervezetét a legrövidebb idő alatt készítse el. Ugyanakkor Kosztka József dr. és Maléter István felszólalása odairányult, hogy a városi tisztviselőkönél, úgy mint a mérnököknél, magánpraxis folytatása inkompatibilis legyen. Erről lehet beszélni, ez nagyon okos gondolat és messze kiható következményekkel járna. Elyben annyira szép, hogy már csak a pénzügyi kivétel módját kell kiokumálni s akkor rendben van a dolog.

*

A fizetésrendezés dolga simán gurult, mint biliárdposztón a csontgolyó. Egy-két dákó már előbb megpiszkálta, nagyjában azonban változatlanul ment keresztül a javaslat. Ismételné felesleges. Unos-untig köztöltük már. A szervezet szintén egy-két szövegbeli módosítástól eltekintve, lényegében változatlanul ment keresztül. Két óra alatt a nagy drukkkal várt közgyűlés lemorzsolódott s 368 paragrafus, egy sereg kimutatás a közgyűlés pecsétjével ellátva mehet

jóváhagyás elé a miniszterhez. Hogy utja unalmas ne legyen, hír szerint egy csomó felebbezés is elkíséri. Az elégedetlen tisztviselők óvása.

UJDONSAGOK.

— **Báró Schell Rezsóné temetése.** Ma délelőtt 10 órakor temették Schell Rezsóné született Pálffy Ernesztina grófnőt, a közönség nagy részvéte mellett. A temetésen számos környékbeli arisztokrata családot láttunk, az elhunyt báróné családján kívül. A gyászszertartást Fischer-Colbrie Ágost dr. kassai püspök végezte. A bárónét a nagydai családi sírboltba vitték.

— **A turistakör közgyűlése.** A Kassavidéki Turistakör a városháza közgyűlési termében május 31-ik napján délelőtt 11 órakor rendes évi közgyűlést tart Münster Tivadar kir. tanácsos elnöklete alatt. Tárgysorozat: 1. A tisztikar és választmány kiegészítése. 2. A Magyarországi Kárpátgyesület átiratának tárgyalása. 3. A költségelölírányzat tárgyalása. 3. Esetleges indítványok. Az indítványok legalább nyolc nappal a közgyűlés megtartása előtt az elnökségnél bejelentendők.

— **Az orvosok törvénye.** A községi és körorvosok fizetésrendezéséről és jogviszonyaik szabályozásáról való törvényjavaslat már teljesen elkészült a belügyminiszteriumban. A javaslat kéziratát ma adták nyomdába. A jövő hét elején alkalmasint már a Ház elé kerül.

— **A főrendiház új tagjai.** Több lappal együtt mi is megirtuk, hogy a képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint, a legközelebbi időben öt új főrendiházi tagot neveznek ki. A Budapesti Tudósító-t illetékes helyről fölhatalmazták annak a kijelentésére, hogy ez a híradás teljesen alaptalan.

— **A választói jog reformja.** Exposéjában gróf Andrassy Gyula belügyminiszter fölszólította Mezőfi Vilmost, hogy kerüljön az általános választói jog érdekében való soros interpellációinak végére, mert választ ugy sem ad rájuk.

— Egyszer már megígérttem, — mondta — hogy késedelem nélkül előterjesztem a választói reformjavaslatot, mihelyt az megérezt az előterjesztésre. Sorozatos interpellációjára csak ugyanezt a választ adhatnám. Ennek azonban semmi célja sincs, mert ha nem hitt ígéretemben, nem fog hinni az el nem hitt ígéret megerősítésében sem.

Bár Mezőfit a felelet természetesen nem elégitette ki, mégis beszűntette a „minden héten interpellációt, mert belátta, hogy a választ ezzel nem sietteti. Gróf Andrassy Gyula azonban nem szorul nógatásra. Állja ígéretét ösztökölés nélkül is. Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a miniszter a jövő héten felel Mezőfi interpellációjára, közli a választói reform alapelveit s előterjesztésének határidejét.

— **Megnyitó ünnepély a kassai női gazdasági iskolában.** A kassai női gazdasági iskolában, mint már megirtuk volt, a kereskedelemügyi miniszter házi szövőipari tanfolyamot létesített, melynek vezetésével megbízta Fürst Sándor vezető szaktanárt. A tanfolyam megnyitása holnap délután fog megtörténni. A kereskedelmi minisztert a megnyitó ünnepen Szalay László főispán képviseli.

— **Kamarai titkárok értekezlete.** Az ország kereskedelmi és iparkamarái a pünkösdi ünnepek alkalmával értekezletet tartanak, melyen megbeszélnek a közös érdekű ügyeket. Az értekezletet Debrecenben tartják és részt vesz azon a kassai kereskedelmi és iparkamara részéről Deil Jenő kir. tan. titkár is. Az értekezleten tanácskozás tárgyává teszik az általános iparjogot, a képesítést, a mestervizsgálatot, az ipargyakorlást, az építőipart, a kéményseprő ipart, a házi és vándoripart, a gyáripart, a kereskedelmet, a vásározást, az iparoktatást, a tanoncok és segédek munkaviszonyát, a munkásközvetítést. A tanácskozás két napig fog tartani.

— **Kiütéses tifusz Miskolczon.** Miskolczról jelentik, hogy ott egy Komáromból érkezett Goldstein Ferenc nevű kereskedősegéd tegnap kiütéses tifuszban megbetegedett. A város hatósága minden óvintézkedést megtett, hogy a baj esetleges továbbterjedésének elejét vegye. Vigyázzunk, hogy Kassára ne jöjjön a fekete veszedelem, mert amilyen állapotban van a kassai járványkórház, igazán nehéz volna a baj ellen védekezni.

— **Az eperjesi vértanuk emléke.** A Caraffa vérpádján elvérzett 24 magyar hősnök, a hazaszeretet és a vallási meggyőződés vértanuinak emlékét márvány táblán örökíti meg az eperjesi collegium. Az emléktábla ünnepélyes leleplezése június hó 11-én fog végbe menni. A rendező-bizottság a következő meghívót bocsátotta ki:

A tiszai ág. hitv. evang. egyházkerület eperjesi Collegiumának fenntartó hatósága és tanári kara Eperjesen, 1908. évi június hó 11-ik napján, kegyeletes ünnepélyt rendez a honszeretet és istenfélelem ama 24 hősnök emlékére, akiket az eperjesi vértörvényszék az 1687. évben halálra ítélte és a Collegium épülete előtt kivégeztetett. Az ünnepély alkalmával leleplezzük le a hősi halált halt vértanuk megdicsőítésül országos adakozásból állított s a Collegium falába elhelyezett emlékművet. A legszentebb eszmékért elvérzett martirok emlékezetét a szívekben elrejtve őrizte eddig a honfiai kegyelet, hirdesse zentül emléküket és eszméik diadalát a művészet alkotása is. — Az ünnepély sorrendje. I. Délelőtt 10 órakor istentisztelet az evangélikus templomban: 1. Közének. 2. Oltári szolgálát. Végzi Zelenka Pál, a tiszai evangélikus egyházkerület püspöke. 3. Karének. Vezető Szánik Ernő collegiumi theologiai akadémiai énektanár. 4. Egyházi beszéd. Tartja Korbély Géza eperjesi evangélikus lelkész. 5. Közének. II. Délelőtt 11 órakor az emlékmű leleplezése a Collegium épülete előtt: 1. Karének. Előadja Kapy Gyula collegiumi tanítóképzőintézet tanár vezetése mellett a collegiumi ifjuság énekkara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja Tahy József Sárosvármegye alispánja, a Collegiumnak helyettes-felügyelője. 3. Ünnepi beszéd. Tartja báró Prónay Dezső, a magyarhoni evangélikus egyház egyetemes felügyelője. 4. Ünnepi óda. Irta Csengey Gusztáv collegiumi theologiai akadémiai tanár. Előadja ifj. Draskóczy Lajos collegiumi theologiai akadémiai tanár. 5. Kubinyi Albert m. k. udv. tan. az emlékmű bizottság nevében átadja az emlékművet a Collegium fenntartó hatóságának. 6. Gyürky Pál főesperes, a Collegium igazgatóválasztmányának egyházi elnöke, a Collegium fenntartó hatóságának képviselőjében az emlékművet átveszi. 7. Az emlékmű megkoszorúzása. 8. Hymnus. Eneklí a közönség. Az ünnepély után d. u. 1 órakor közebed.

— **Dettót mondok.** Ujházi Edének a színészek nagymesterének az a furcsa szokása van, hogy a hozzá intézett kérdésekhez, vagy szavakhoz egyenes felelet helyett csak azt mondja: „dettót mondok.“

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély,
parkkal, sarokház és épít-
kezési telkek előnyös fel-
:: tételek mellett eladó. ::
Bővebbet Dr. SZAUBE-
RER és Dr. HERCZ ügyvé-
dek irodájában Fő-u. 29.

ELEKTRO-BIOSCOP

Az Erzsébet téren.

Ma nagy előadás katonazenével.

MŰSOR:

Május 22. és 23-án.

1. Tilly Bébé. Látványosság, közkívánatra.
2. Csófnak verseny Londonban. Látv. 500 méter.
3. Furfangos szobrász. Humoros.
4. Igazi szerelem. Dráma 800 méter.
5. Baba. Humoros.
6. Lelkiismeret. Dráma 900 méter.
7. Elátkozott bolha. Humoros.
8. Nórablas XVI. Lajos idejében. Dráma 800 m.
9. Agglegény élet. Humoros.

Naponta érkező újdonságok műsoron kívül
lesznek bemutatva.

Műsorváltás mindenkor fenntartva.

Előadások kezdete hétköznap este pont
fél 8 és 9 órakor, vasár- és ünnepnap
pokon d. u. 3-tól este 11-ig óránként.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik
hely 80, III-ik hely 60, IV-ik hely
40 fillér.

Négyesy és Winkler
tulajdonosok.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN
(SAJÁT HÁZBAN.)

Felsőmagyarország legre-
gibb és legnagyobb pénz-
:: intézete. ::

BETÉTEKET
GYÜMÖLCSÖZTET.
KÖLCSÖNT

nyújt: váltóra, folyószá-
lára, ingatlanra.

Legelőnyösebb feltételek
megállapodás szerint.

Jakobovics Ármin és Testvére

első kassai butor-mintaterme és szőnyeg áruháza
:: Kassán, Fő-utca 39., a székesegyházzal szemben ::

TÁVBESZÉLŐ 171.

Raktáron tartunk mindig legnagyobb választéku készletet szilárdan dol-
gozott butorokból ugyszintén **masziv keményfa gőzölt butor** minden
most divó fában és secessió stílusban u. m. teljes

háló-, ebédlő-, nri szoba és szalonberendezésekből,

luxus-, fantasta- és ülő butorokból, szőnyeg-divánok, ottománok és min-
dennemű matrácokból; ugyszintén elvállalok mindennemű **diszítési és**
kárpitos munkákat is.

Szőnyeg-, függöny és asztalterítők,
plüchtakarók és futószőnyegekben.

Raktár előszoba és konyhabutorberende-
zések, ugyszintén vas- és rézbutorokban.

Szolgáljon továbbá a n. é. közönség b. tudomására, hogy a főpapság, tisztí-
kar, magasabb hivatalnokok és magánosok részére, valamint teljes

menyasszonyi berendezéseket

ugy helyben, mint vidékre is

kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk.

Butorminta-termeink és szőnyeg-áruházunk

oly látványosságot nyújtanak, hogy azok a főváros minden ily árutelepé-
o o vel szemben a versenyt mindenben bátran kiállják. o o

Midőn a n. é. közönségnek az eddig is irányunkban tanúsított bi-
zalmáért hálás köszönetet mondunk, alázattal kérjük, hogy vállalatunkat
kegyes pártfogásába venni sziveskedjék.

Számos látogatásuk, valamint nagybecsű megbizásaikért esdve,
maradunk kitűző tisztelettel

Jakobovics Ármin és Testvére.

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Specialisták modern angol bőrbutorokban.

Hirdetések felvételnek a kiadóban

A 4% magyar koronajáradék
₦ kötvények ₦

junius 1-én esedékes szelvényeit

május hó 20-tól

díjmentesen beváltja a

Kassai Jelzálogbank
részvénytársaság.

Safe deposit.